

Idrettsrådene i Indre Østfold

"Om regionale idrettsanlegg i Indre Østfold" Innspill for Regionrådet 27. september 2013

Mandat:

I felles møte mellom ordførere og idrettsrådlere i Indre Østfold våren 2013 ble det fremlagt ønske om at idrettsrådene i Indre Østfold utarbeidet en uttalelse omkring regionale og interkommunale anlegg for Regionrådet i Indre Østfold.

Særskilt gjelder dette nye idrettsanlegg det er nødvendig at kommunene samarbeider om å realisere og evt drifte.

Vi gir her en oversikt over:

1. Hva som finnes av idrettsanlegg i Indre Østfold i dag som har en regional funksjon.
2. Hvilke anlegg vi mangler i vår region
3. Basisanlegg som hver kommune må ha i sitt nærområde
4. Hvilke fordeler det gir å samarbeide på tvers av kommunegrenser om eierskap/drift av anlegg
5. Forflytning av brukere på tvers av kommunegrenser
6. Spesifikk omtale av anlegg;
 - A. Mørk Golfanlegg i Spydeberg
 - B. Ishall i Indre Østfold

1. Eksisterende idrettsanlegg som har regional funksjon i Indre Østfold.

Med dette menes anlegg hvor regionen har kun ett/få anlegg av denne type og hvor brukermassen kommer fra hele regionen eller betjener større områder.

Dette er anlegg det i dag kun er brukerpotensiale for ett eller få anlegg i vår region. Ofte kan man supplere med mindre rekrutteringsanlegg i kommunene forøvrig til disse anleggene (feks enkle friidrettsanlegg i alle kommunene, men ett større mer moderne friidrettsanlegg i Askim).

Det må også nevnes at flere av slike anlegg som er lokalisert i ytterkantene av Indre Østfold-regionen har brukermasse fra omkringliggende regioner (eksempelvis Mørk Golfanlegg med stor andel brukermasse fra Mosseregionen eller kunstsnonlegget i Marker med stor andel brukere fra over riksgrensen).

Eksempler;

Friidrettsanlegget i Askim Idrettspark

Kunstgressbane med undervarme i Askim Idrettspark

Trailanlegg i Hobøl - dominerende og ledende miljø i regionen (det finnes også et anlegg for dette i Trøgstad)

Hoppanlegg i Hobøl

Turnlåven i Trøgstad

Kunstisbanen i Trøgstad

Østfoldbadet i Askim (det er behov for ytterligere 25m svømmeanlegg i Eidsberg, og etterhvert også Rakkestad, pr i dag dekker ikke Østfoldbadet idrettens behov)

Kunstsnonlegget i Marker (det finnes flere kunstsnonlegg)

Mørk golfbane i Spydeberg

Rideanleggene ved Blixland i Hobøl og Ridesenteret i Askim

Dette er anlegg som har brukere fra hele regionen og **en høyere anleggsstandard** enn øvrige anlegg knyttet til samme idrett i vår region. Feks som friidrettsanlegget i Askim som har tartandekke, hvor lokalanleggene ellers har grusdekke.

Det er også et **større idrettsfaglig miljø** knyttet til disse anleggene. Feks er det ikke naturlig at man har spesialtrenere i alle friidrettsøvelser i alle kommunene, men at disse samles rundt miljøet i Askim når man når en alder hvor det er naturlig å utvikle seg spesifikt i enkelte øvelser, som feks kastøvelser som spydkast.

Øvrig nevnes også;

Gokartbane i Trøgstad

Momarken Travbane i Eidsberg (har internasjonal standard)

Rudskogen motorsportanlegg i Rakkestad (har status som nasjonalt anlegg)

Det er viktig å understreke at dette ikke primært er idrettsanlegg, men at de nevnte anlegge har svært godt tilrettelagt infrastruktur for større idrettsarrangement og bør ha en flerbruksverdi.

2. Idrettsanlegg som mangler i regionen Indre Østfold

Med dette menes idrettsanlegg vi ikke har i vår region, men som en samlet befolkningsmasse burde tilsi at det er grunnlag for å ha.

Eksempler på anlegg som idrettsrådene samlet ser som mest prekært manglende i vår region;

Ishall - div isidretter (curling, ishockey, shorttrack, mv).

Inneanlegg for fotball - kunstgress med overbygg (plasthall)

Eksempler på anlegg som idrettsrådene samlet ser som ønskelige;

Svømming - langbaneanlegg

Mountainbike/Downhill sykkel

Tennishall inkl racketidretter - squash, badminton, tennis (idrettsrådene anbefaler å vurdere en overtrykksball her)

Dette er anlegg hvor vi mener kommunene må gå sammen om å realisere anleggene, siden brukermassen vil komme fra hele regionen. Dette er også anlegg kommunene vil ha problemer med å klare å løfte alene, men er mulige om man samarbeider på bygg og drift. Mindre idretter bør alltid vurderes inn i større anlegg.

I tillegg nevnes også anlegg som;

Kajakk og roing- treningsanlegg

Velodrom sykkel

Anlegg for amerikansk fotball, baseball og softball

Anlegg for Samvelde-idretter som Cricket, Polo, Rugby

Flere av disse anleggene vil enkelt kunne etableres på tidligere gress- eller grusbaner for fotball.

3. Basisanlegg som hver kommune må ha i sitt nærrområde;

Det finnes anleggstyper som bør være i umiddelbar tilknytning til der innbyggerne bor - og som dermed bør finnes i alle Indre Østfold-kommunene. De viktigste anleggstypene her er kunstgressanlegg for fotball, hall for ballidretter mv, svømmehall for skolesvømming mv.

I vår region mangler;

Skiptvet kommune har ikke kunstgressanlegg for fotball.

Askim og Eidsberg har sterk underkapasitet på kunstgressanlegg for fotball.

Hobøl kommune har ikke hall for ballidretter

Eidsberg har svært lav kapasitet på hall for ballidretter.

Eidsberg har sterk underkapasitet på svømmeanlegg, og Rakkestad har lav kapasitet på svømmeanlegg.

Svømming spesifikt;

Norges Svømmeforbund anbefaler at kommuner med over 7.000 innbyggere må ha ett 25 m basseng for å imøtekomme behov fra skolesvømming, mosjon, idrett, mv. Og kommuner med over 13.000 innbyggere å ha to 25 m svømmeanlegg, alternativt ett 50 m langbaneanlegg. Etter nevnte anbefaling mangler Rakkestad, og i særstilling Eidsberg inndecking av nevnte behov. Ved første utbygging anbefales 50 m langbane, som det er behov for i regionen.

Uorganisert fysisk aktivitet;

I tillegg bør nevnes nødvendig antall km **sykkel/gangstier** i hver kommune og i naturlig sammenheng med skoler, sentrum og annen viktig infrastruktur. Indre Østfold bør også kunne knyttes sammen som en helhetlig sykkelregion. Store andeler av befolkningen utøver ikke organisert fysisk aktivitet, men går/jogger gjerne tur, sykler til jobb/skole eller tar en tur i svømmehallen. Slik **uorganisert fysisk aktivitet** bør det legges godt til rette for. Merking av turstier, O-kart i utmarksområder og preparering av skiløyper er også områder det bør satses kraftigere på utfra et folkehelseperspektiv. Enklere nærmiljøanlegg som petanque eller frisbeegolf, dvs anlegg som også egner seg henvender seg til pensjonister og felles familieaktiviteter.

Så flott kan det være!

4. Fordeler med samarbeid på tvers av kommunegrensar om realisering og drift av idrettsanlegg.

Vi anbefaler;

Forumet for idrettsrådene i Indre Østfold anbefaler Regionrådet og kommunene i Indre Østfold på grunnlag av økt spillemiddeltilskudd at man ved alle nyetableringer av idrettsanlegg, som vil få brukermasse på tvers av kommunegrensar, vurderer mulighetene for at flere kommuner går inn med en liten eierandel for dermed å kvalifisere som Interkommunalt anlegg.

Vi ser heller ingen hinder i at ulike kommuner inngår flere avtaler om delt eierskap i flere ulike anlegg slik at man henter ut dette økte utbyttet. Men likevel anbefaler vi da at hver av slike avtaler inngås separat for det enkelte anlegg. Dette for ryddighet omkring drift i etterkant.

Først må nevnes at status "**Regionalt anlegg**" i seg selv ikke utløser noen særskilte fordeler. Betegnelsen antyder mer at anlegget utøver en funksjon som regionens hovedanlegg for den spesifikke idretten.

Status "**Interkommunalt anlegg**" utløser økonomiske fordeler i forhold til økt spillemiddelandel (økning på 20 %). For at et idrettsanlegg skal være Interkommunalt må minst to kommuner være deleiere, og hver av kommunene må eie minst 5 % av anlegget. I tillegg må eierkommuner binde seg opp til årlig driftstilskudd tilsvarende eierandel.

Betegnelsen "**Nasjonalt anlegg**" brukes om anlegg hvor dette er hovedanlegget for den spesifikke idretten på nasjonal basis. Det finnes ingen slike anlegg i Indre Østfold. (Vi ser da bort fra motorsport - Rudskogen Motorsenter i Rakkestad tilhører denne kategori).

Betegnelsen "**Internasjonalt anlegg**" brukes om anlegg hvor man kan holde internasjonale konkurranser for den spesifikke idrett i anlegget. Det finnes ingen slike anlegg i Indre Østfold. (Vi ser da bort fra travsport - Momarken travbane i Eidsberg tilhører denne kategori).

Status og anleggstyper for alle idrettsanlegg i landet finner man på www.idrettsanlegg.no . Ingen anlegg i Indre Østfold er registrert her som nasjonale, regionale eller interkommunale.

Regionen Indre Østfold har **lav anleggsdekning og sterk befolkningsvekst** samlet sett. Østfold har landets laveste anleggsdekning pr innbygger med unntak av Oslo. Indre Østfold er den delen av Østfold som sjelden/aldri lander større satsninger på dette feltet. Ved å stå samlet om ulike prosjekter har vi større sjanser for å lykkes med økning i anleggsdekning på bekostning av andre regioner i Østfold.

Samarbeid gir fordeler, utviklingspotensiale og styrke!
Mysen/Ørje Jr-satsning

5. Forflytning av brukere på tvers av kommunegrenser

Det er stor flyt av brukere på tvers av kommunegrenser i Indre Østfold.

Vi har pr i dag ingen fordelingsnøkkel for kostnader knyttet til eksisterende "regionale" anlegg. Kostnadene bør fordeles mellom kommunene etter brukermasse. Vi viser til modell under punkt 6 A vedr Mørk Golfbane og anbefaler at det utarbeides en mal for fordelingsnøkkel basert på erfaringene vi får fra denne prosessen.

For alle fremtidige interkommunale og regionale anlegg anbefaler idrettsrådene fra Indre Østfold at man lager en nøkkel til fordeling av kostnader.

6. Spesifikke nevnelser av anlegg

Her vil vi ta for oss spesifikke anlegg i Indre Østfold som særskilt bør nevnes.

6 A. Mørk Golfanlegg i Spydeberg

I Spydeberg ønsker Mørk Golfklubb å kjøpe og overta drift av Mørk Golfanlegg. De har utredet muligheten for å få spillemidler knyttet til dette oppkjøpet av et allerede eksisterende anlegg. Kulturdepartementet mener at dette er mulig. Satsene for spillemidler vil øke om anlegget i tillegg er interkommunalt. Dvs at minst to kommuner går inn med en eierandel på minst 5 % hver.

Anlegget ved Mørk har allerede en regional funksjon - dvs at de er hovedanlegget for golfsport i vår region.

Brukermassen kommer fra hele Indre Østfold-regionen + et stort antall fra Mosseregionen.

Det finnes også et mindre golfanlegg i Askim, og Mørk Golfklubb er i disse dager i samtaler om en sammenslåing/samarbeid mellom disse klubber. For felles drift av anlegg og trener/instruktørutnyttelse.

Ytterligere rekruttering kan også foregå ved små satelittanlegg i kommunene forøvrig, gjerne gjennom et samarbeid med hovedklubben i Spydeberg for kompetent instruktørkorps som kan ambulere rundt på disse små satelittanleggene - som det i Ørje, eller feks et nytt i Mysen.

Vi anbefaler;

Vi anbefaler at Mørk Golfanlegg får status som Regionalt hovedanlegg for golfsport i Indre Østfold.

*Vi anbefaler at flere (minst 2) kommuner inngår med minst 5 % eierandel i Mørk Golfanlegg slik at anlegget kan betegnes som **interkommunalt** og dermed kvalifiserer for økt andel tippemiddeltilskudd.*

6 B. Ishall i Indre Østfold

Regionen Indre Østfold har pr i dag ikke ishall. Det finnes 11 ishaller innen 1 times kjøring fra senter av Indre Østfold. Fredrikstad, Sarpsborg, Halden, Moss og Ski har alle sine ulike ishaller. Sarpsborg har to. De ungdommer fra Indre Østfold som spiller ishockey og annen isidrett reiser ut av regionen til disse hallene for å utøve sin idrett. Om anlegget kommer på plass vil det ikke mangle utøvere for å fylle anlegget med aktivitet, befolkningsgrunnlaget tilsier at kapasiteten vil fylles opp umiddelbart. Vi antar også enkel tilgang på kompetent trenerpersonale, idet det finnes svært mange slike klubber i kort reiseavstand fra Indre Østfold.

Av innendørs isidretter må nevnes; ishockey, curling, kunstløp, shorttrack og kjelkehockey.

Det finnes et kunstisanlegg i Båstad i Trøgstad kommune som ivaretar mye av lengeløpsmiljøet på skøyter i vår region. Dette er utendørs. En evt ishall i Indre Østfold bør samspille med utendørsanlegget i Båstad på utøver-, trener- og isprepareringskompetansesiden.

Alle Indre Østfold-kommunene har vinterstid utendørs isflater produsert ved naturlig kulde. Disse er populære og brukes i stor grad lokalt. Når konkrete anleggsplaner for ishall foreligger, anbefaler vi at man i opptakten til dette arrangerer "Løkkiserie" for barn/ungdom i vintersesongen for å få grunnlag for rekruttering inn i ny ishall når den står klar. Stjernen Hockey har sagt seg villige til å bistå med dette og opplæring/samlinger med sine "stjerner".

Lokalisering: En ishall bør ligge sentralt i Indre Østfold, slik at den enkelt nås fra alle kommuner i regionen - dvs maksimalt 20 minutter reisetid uansett hvor i regionen du bor (med unntak av Rømskog).

En arbeidsgruppe ledet av Yngve Hågensen arbeidet med en kartlegging av behov/muligheter for ishall i Indre Østfold i 2012. Denne hadde mandat fra Indre Østfold Utvikling.

I 2013 har Bjørn Winter Johansen arbeidet med en forstudie om ishall i Indre Østfold finansiert av Indre Østfold Utvikling IKS.

Vi er svært nylig blitt gjort oppmerksomme på planer om ishall i regi Coop i Askim. Vi stiller oss umiddelbart positive til et slikt initiativ og ønsker selvsagt å informeres ytterligere om dette så snart mer informasjon foreligger.

Samarbeid om isidrettene:

I Indre Østfold finnes mange kapasiteter innen isidrettene og disse bør samarbeide så snart det foreligger konkrete anleggsplaner for ishall. Øvrige isidrettsklubber i Østfold har sagt seg villige til å bidra i oppstartsfasen for dette, og ser på en slik klubb i Indre Østfold som en fremtidig rekrutteringsarena for sine klubber.

Avslutningsvis;

Vi benytter anledningen til å understreke at idrettsanlegg og områder for fysisk aktivitet er viktige hjørnesteiner i lokalsamfunnet. Vi er en region med sterk befolkningsvekst, det er viktig å møte dette aktivt og være i forkant.

Vi anmoder også Regionrådet om at man understreker alle kommunenes behov for utvikling, særpreg og lokale frivillige miljøer. Som er viktige i folks hverdag og sosiale liv. Som utøver førsteskansarbeid i barnevern, fysisk fostring og sosialt nettverk. Det er kun hvis hele regionen føler at man vinner på satsninger at det er realistisk å nå målene og videre utvikling av regionen Indre Østfold.

*Vedtatt på møte for idrettsrådene i Indre Østfold
torsdag 19.09.2013
Høytorp Fort, Indre Østfold*

